

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 11C/49/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812204867
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Zolotová
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2012:8812204867.3

Rozhodnutie

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou JUDr. Andreou Zolotovou v právnej veci žalobcu: BL Telecom debt, s.r.o., Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 45 535 108, zast. Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, proti žalovanému: Q. X., S.. XX.X.XXXX, N. M. C. XXX/XX, XXX XX W. S. N. - Č., t.č. na neznámom mieste, zast. opatrovníčkou X. J., V. N.Z. J. V. W. S. N., o zaplatenie sumy 248,95 eur s príslušenstvo, takto

rozhodol:

Žalobu z a m i e t a.

Žalovanému náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ō v o d n e n i e :

Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 248,95 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne z dlžnej sumy od 28.5.2009 do zaplatenia a náhrady trov konania. Podanie žaloby odôvodnil tým, že dňa 16.12.2011 spoločnosť V. N., L.V., ako postupca a žalobca ako postupník uzavreli zmluvu o postúpení pohľadávok, predmetom ktorej bol odplatný prevod pohľadávok žalobcu uvedených v prílohe zmluvy, vrátane pohľadávky voči žalovanému. Žalovaný ako záujemca uzavrel s právnym predchodcom žalobcu ako poskytovateľom v zmysle § 43 zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZEK“) zmluvu, predmetom ktorej bolo poskytovanie elektronickej komunikačnej služby právnym predchodcom žalobcu (ako podnikom v zmysle § 4 ods. 8 ZEK) žalovanému (ako účastníkovi v zmysle § 5 ods. 7 ZEK). Žalovaný sa zaviazal riadne odoberať službu a platiť za ňu riadne a včas poplatky dohodnuté v aktuálnom Cenníku. Povinnosťou žalovaného bolo v prípade nedodržania zmluvných povinností voči právnemu predchodcovi žalobcu uhradiť zmluvnú pokutu, ktorej výška bola dohodnutá v Zmluve/Dodatku o pripojení. Účelom dojednania o zmluvnej pokute bolo naplnenie funkcie zmluvnej pokuty ako paušalizovanej náhrady škody na strane právného predchodcu žalobcu, ktorá mu vznikne v dôsledku nesplnenia záväzku žalovaného zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu s právnym predchodcom žalobcu. V uvedenom prípade je teda žalovaný sankcionovaný za to, že nesplnil svoju povinnosť riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby, v dôsledku čoho musela byť jeho SIM karta/koncové zariadenie vypojené z prevádzky (došlo k prerušeniu poskytovania služieb poskytovaných prostredníctvom SIM karty/koncového zariadenia žalovanému), čím by žalovaný prostredníctvom platieb za poskytnuté služby po dobu viazanosti postupne splnil svoj záväzok, ktorému zodpovedal protizáväzok právného predchodcu žalobcu zabezpečiť žalovanému mobilný telefón/koncové zariadenie za zľavnenú cenu. Žalobca vystavil žalovanému faktúru č. 7904105847, splatnú dňa 27.5.2009, znejúcu na sumu vo výške 248,95 eur. Nezaplatením faktúry v lehote jej splatnosti riadne a včas sa žalovaný dostal do omeškania a žalobca má teda nárok na úrok z omeškania.

V predmetnej právnej veci sa súdu nepodarilo žalovanému doručiť súdne písomnosti. Súd vykonal šetrenie pobytu žalovaného a nakoľko sa nepodarilo zistiť adresu jeho aktuálneho pobytu, uznesením

č.k. 11C/49/2012-36 zo dňa 8.8.2012 ustanovil žalovanému opatrovníčku na zastupovanie v tomto konaní.

Opatrovníčka vo veci uviedla, že navrhuje, aby súd rozhodol v zmysle výsledkov vykonaného dokazovania.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisu a listinnými dôkazmi a to žalobným návrhom, Zmluvou o pripojení a dodatkom k tejto zmluve, preberacím protokolom, Všeobecnými podmienkami poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete spol. N.-X. V., faktúrou č. 7904105847, správami o zisťovaní pobytu žalovaného, vyjadrením žalobcu zo dňa 23.8.2012 a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledujúci stav:

Podľa Zmluvy o pripojení zo dňa 12.9.2006 pôvodný veriteľ - spol. N.-X. V., poskytol žalovanému ako užívateľovi - fyzickej osobe - nepodnikateľovi, 1 ks SIM karty, ktorá umožňovala žalovanému využívať telekomunikačné služby poskytované žalobcom, SIM karta mala účastnícke telefónne čísla XXXXXXXXXX. Predmetom zmluvy bol účastnícky program „200Viac“. Táto zmluva bola uzavretá na čas neurčitý, aktivácia príslušného programu služieb mala byť realizovaná v priebehu dňa, kedy zmluva nadobudne účinnosť a cena za poskytované služby je stanovená cenníkom.

Z dodatku uzavretého k uvedenej zmluve o pripojení zo dňa 12.9.2006 vyplýva, že tento dodatok tvorí neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o pripojení č. MT GSM 910649264. Predmetom dodatku bola aktivácia služieb uvedených v tabuľke č.1 dodatku a to programu služieb „200Viac“ pri minimálnom programe služieb 100Viac, predaj mobilného telefónu typ Sony Ericson W300I pri max. kúpnej cene 0,03 eur s DPH (1,- Sk), doba viazanosti minimálne 24 mesiacov a dojednanie o zmluvnej pokute vo výške 248,95 eur (7 500,- Sk). V ďalších ustanoveniach dodatku sú uvedené povinnosti účastníkov zmluvy. V zmysle bodu 1. písm. b) sa žalovaný okrem iného zaviazal riadne a včas platiť cenu služieb podľa zvoleného programu a dodržiavať povinnosti v súlade so zmluvou, všeobecnými podmienkami a platným cenníkom.

V bode 4. dodatku zmluvy je ustanovené, že v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b) alebo v bode 2 alebo v čl. 3 bod 3.6. VOP alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok) a nasledovného vypojenia SIM karty zo strany prevádzkovateľa, je účastník povinný uhradiť zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto dodatku.

Z preberacieho protokolu 150VA36603/06 zo dňa 12.9.2006 vyplýva, že žalovaný tohto dňa prevzal zariadenia : Sony Ericson W300I.

Podľa čl. 4 bod 4.2 písm. a) a b) Všeobecných podmienok poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete spol. N.-X. V. (ďalej len „Všeobecné podmienky“), okrem ďalších povinností uvedených vo Všeobecných podmienkach žalovaný bol povinný používať služby podľa Zákona, Zmluvy, Všeobecných podmienok, prípadne pokynov spoločnosti, uhrádzať ceny za využívanie služieb, dodržiavať sa a riadiť dodatkami uzavretými k zmluve, bol povinný najmä uhradiť cenu za zriadenie pripojenia, ako aj všetky s tým súvisiace náklady a uhrádzať cenu za využívanie služieb v súlade so zmluvou a platným cenníkom.

Podľa Článku 6., bod 6.4., 6.6. a 6.7. Všeobecných podmienok, účastník je povinný uhrádzať svoje záväzky zo zmluvného vzťahu riadne a včas. Všetky poplatky spojené s úhradou faktúr znáša v plnom rozsahu účastník. Spoločnosť je oprávnená písomne, prostredníctvom SMS správ, e-mailom alebo prostredníctvom automatického telefonického volacieho systému upozorniť účastníka na jeho povinnosť zaplatiť dlžnú čiastku v prípade, ak neuhradí cenu služieb vyúčtovanú faktúrou v lehote jej splatnosti a určiť dodatočnú lehotu na zaplatenie. Poplatok za upomienku za oneskorenú platbu v zmysle cenníka ako aj všetky náklady spojené so súdnym alebo mimosúdnym vymáhaním pohľadávky znáša účastník.

V zmysle Článku 10., body 10.1. a 10.2. Všeobecných podmienok, ak v lehote splatnosti nedôjde zo strany účastníka k úhrade akéhokoľvek peňažného záväzku alebo jeho časti zo zmluvy alebo z akéhokoľvek iného zmluvného vzťahu spoločnosťou, má spoločnosť voči účastníkovi nárok na úrok z omeškania podľa predpisov občianskeho práva. Úrok z omeškania zo sumy nezaplateného peňažného záväzku je splatný po uplynutí dňa, ktorý je ako deň splatnosti peňažného záväzku uvedený vo faktúre, ktorou spoločnosť vyúčtovala účastníkovi peňažný záväzok.

Podľa Článku 10., bod 10.3.. Všeobecných podmienok, v prípade ak bola medzi spoločnosťou a účastníkom dohodnutá pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zo zmluvy zmluvná pokuta, zaplatením zmluvnej pokuty nezaniká právo dotknutej zmluvnej strany na náhradu škody v plnom rozsahu, ktorá jej vznikla porušením zmluvnej povinnosti, na ktorú sa vzťahuje zmluvná pokuta.

Podľa Článku 12., bod 12.2. písm. b) a d). Všeobecných podmienok, spoločnosť je oprávnená dočasne prerušiť alebo obmedziť poskytovanie služieb účastníkovi bez predošlého upozornenia z dôvodu nezaplatenia splatnej ceny za služby do 1 dňa od jej splatnosti a to až do zaplatenia, alebo zániku zmluvy, z dôvodu porušenia zmluvných podmienok zo strany účastníka iných ako uvedených v bode b) a c) tohto bodu.

Podľa Článku 13., bod 13.2. písm. c), bod 13.3. písm. b) a e) a bod 13.12. Všeobecných podmienok, zmluva zaniká odstúpením. Spoločnosť môže od zmluvy odstúpiť ak účastník nezaplatil cenu za poskytnuté služby ani do 45 dní po dni splatnosti tejto ceny, ak účastník opakovane porušuje podmienky zmluvy alebo záväzné pokyny spoločnosti. V prípade odstúpenia od zmluvy končí platnosť a účinnosť zmluvy a teda zmluva sa ruší ku dňu doručenia písomného oznámenia o odstúpení od zmluvy druhej zmluvnej strane. Ak spoločnosť uvedie v tomto oznámení neskorší deň, ku ktorému má zmluva na základe odstúpenia zaniknúť, zmluva zanikne až k tomuto dňu.

Faktúrou č. 7904105847 zo dňa 8.5.2009 pôvodný veriteľ žalovanému za obdobie od 8.4.2009 do 7.5.2009 vyfakturoval zmluvnú pokutu v sume 248,95 eur a faktúra bola splatná dňa 27.5.2009.

Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 23.8.2012 uviedol, že trvá na celom podanom žalobnom návrhu.

Podľa § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 491 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených, môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv. Na záväzky vznikajúce zo zmlúv v zákone neupravených treba použiť ustanovenia zákona, ktoré upravujú záväzky im najbližšie, pokiaľ samotná zmluva neurčuje inak.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) platného a účinného v rozhodnom období, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 52 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 42 ods. 4 písm. b) zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení účinnom v rozhodnom období (ďalej len „Zákon“), účastník je povinný platiť cenu za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o pripojení a podľa tarify, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženia dokladu o vyúčtovaní.

Podľa § 43 ods. 1, 2 Zákona, zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa. Podstatnými časťami zmluvy o pripojení sú dohodnutý druh verejnej služby, miesto jej poskytovania a cena za službu. Ak nie je v zmluve o pripojení určený čas poskytovania, platí, že sa služba bude poskytovať na neurčitý čas. Cenu za službu možno dojednať aj odkazom na tarifu.

Podľa § 43 ods. 5 Zákona, podnik môže odstúpiť od zmluvy o pripojení, ak účastník opakovane neoprávnenne zasahuje do zariadenia verejnej siete alebo takýto zásah umožní tretej osobe, hoci aj z nebanlivosti, ak nezaplatil cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni splatnosti, ak pripojí na verejnú sieť zariadenie, ktoré nespĺňa požiadavky osobitných predpisov, alebo používa také zariadenie v rozpore so schválenými podmienkami a ani na výzvu podniku zariadenie neodpojí, ak opakovane používa verejnú službu spôsobom, ktorý znemožňuje podniku kontrolu jej používania, ak opakovane porušuje podmienky zmluvy o pripojení.

Podľa § 544 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená podľa ust. § 43 a nasl. zák. č. 610/2003 Z. z. zmluva o pripojení v znení k nej uzatvoreného dodatku s tým, že časť jej obsahu bola určená odkazom na všeobecné podmienky a že právny predchodca žalobcu vystavil žalovanému vyššie uvedenú faktúru, ktorou mu vyúčtoval dojednanú zmluvnú pokutu.

Nárok uplatnený žalobcom v tomto konaní predstavuje výlučne nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty tak ako bola žalovanému vyúčtovaná vyššie uvedenou faktúrou, ktorý nárok žalobcu v žalobnom návrhu odvodzoval od skutočnosti, že žalovaný si neplnil svoje povinnosti vyplývajúce pre neho z dojednaného zmluvného záväzku a to konkrétne, že riadne a včas neuhradil cenu za poskytnuté služby, v dôsledku čoho došlo k vypojeniu jeho SIM karty.

Predmetný právny vzťah súd ďalej posudzoval ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko ide o zmluvu, ktorú uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj Všeobecných podmienok bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu.

V zmysle dodatku uzatvoreného k zmluve o pripojení a Všeobecných podmienok žalobcu, bola medzi účastníkmi konania pre prípad porušenia zmluvných dojednaní dohodnutá zmluvná pokuta (zmluvná podmienka) a súd mal za to, že takto dohodnutá zmluvná pokuta je v rozpore s ust. § 3 ods. 1., § 39 a § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka.

V danej právnej veci bola medzi žalobcom a žalovaným uzatvorená spotrebiteľská zmluva. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Ustanovenie § 53 ods. 1, veta druhá predstavuje cestu na širšiu súdnu ochranu spotrebiteľa aj vo vzťahu k esenciálnym zložkám zmluvy.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so

všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejme, že ide o rovnosť len formálnu.

Súd nijako nespochybňuje význam zmluvnej pokuty. Pokiaľ ide však o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“). Smernica zároveň v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov. Miesto v Smernici má aj „neprimeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa“ a s účinnosťou od 1. januára 2008 bola neprimeraná sankcia explicitne zapracovaná medzi neprijateľné podmienky aj do Občianskeho zákonníka.

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejme aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybni podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Súd pri svojom rozhodovaní prihliadal aj k ostatným zmluvným podmienkam, k povahe služby, k okolnostiam zmluvy. Súd bral zreteľ na povahu tovaru, na ktorý zmluva bola uzavretá, keď predmetom bolo poskytovanie služieb v rámci dohodnutého programu, pričom cena za poskytované služby bola stanovená cenníkom a zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú s tým, že v zmysle dodatku sa žalovaný zaviazal, že po dobu 24 mesiacov zotrva v zmluvnom vzťahu s podnikom a že po celú túto dobu bude bez prerušenia tieto služby využívať a to v súlade s jeho záväzkami. Zmluvná pokuta bola dojednaná pre porušenie povinností tak ako boli uvedené v jednotlivých ustanoveniach vyplývajúcich pre žalovaného zo zmlúv a predmetného dodatku. Súd bral na zreteľ aj okolnosti súvisiace s uzavretím predmetnej zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy, keď zmluva bola uzavretá na predtlačí spoločnosti, jednotlivé údaje boli vpísané zástupcom spoločnosti.

V danej právnej veci si žalobca uplatnil nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty na ktorú mu v zmysle zmluvných podmienok vznikol nárok, nakoľko žalovaný riadne a včas nezaplatil cenu poskytnutých služieb. Zmluvná pokuta dojednaná v dodatku k zmluve o pripojení ho zaväzoval k jej zaplateniu v prípade porušenia zmluvy počas celej doby viazanosti, teda 24 mesiacov a to aj v prípade, ak si účastník zmluvy plnil svoju povinnosť odoberať služby poskytované žalobcom, riadne platil ich úhradu až do doby krátko pred uplynutím doby viazanosti, pričom aj v prípade nezaplatenia poslednej úhrady mal povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu stále v plnej výške. V tomto smere žalobca nerozlišoval medzi prípadmi, kedy spotrebiteľ ukončí zmluvu jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti, alebo keď sa tak stane na začiatku doby viazanosti. V oboch týchto prípadoch je spotrebiteľ viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty, čo je potrebné považovať za neprijateľné.

Súd ďalej poukazuje na to, že dodávateľ z hľadiska času vôbec nerozlišuje, kedy ku skutočnosti zakladajúcej nárok dodávateľa na zmluvnú pokutu dôjde s tým, že zmluvná pokuta by mu patrila aj v prípade, žeby žalovaný len uskutočnil nejaký úkon smerujúci k ukončeniu platnosti zmluvy, teda bez ohľadu na to, či by k ukončeniu platnosti aj došlo. Ďalším aspektom je aj samotná výška zmluvnej pokuty, ktorá bola určená jednotnou sumou za porušenie viacerých pre žalovaného zo zmluvy, všeobecných podmienok a dodatku vyplývajúcich povinností.

Súd je toho názoru, že v spotrebiteľskej veci by už pri samotnom uzatváraní zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy a to spotrebiteľ. Už toto na prvý pohľad vyznieva výrazne v neprospech jedného z účastníkov zmluvy. Uvedené súd konštatuje preto, že navrhovateľ ako dodávateľ nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinnosti na jeho strane. Významné je pritom posúdenie zmluvnej pokuty s ohľadom na povahu, obsah zmluvy v čase uzavretia dohody o zmluvnej pokute a posúdenie prijateľnosti alebo neprijateľnosti tohto zmluvného dojednaní by nemali ovplyvňovať ďalšie skutočnosti, ktoré nastanú po uzavretí zmluvy, teda ani následné správanie účastníkov zmluvy a v rámci neho i porušenie zmluvných dojednaní by nemali mať vplyv na prvotné posúdenie toho, či dojednaná zmluvná pokuta nie je neprimeranou sankciou za nesplnenie povinností.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a v súlade so zákonnými ustanoveniami súd dospel k záveru, že dojednaná zmluvná pokuta, tak ako bolo vyššie uvedené, je neprimeraná, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa, teda je neprijateľná a v rozpore s dobrými mravmi a preto návrh žalobcu v celom rozsahu zamietol. Súd poukazuje, že takéto stanovisko v obdobných prípadoch zaujal aj Krajský súd v Prešove a to vo veciach vedených pod sp. zn. 2Co/137/2010, 18Co/136/2010, 17Co/184/2011, kde v závere rozhodnutia vyslovil, že takto dojednaná zmluvná pokuta ako zmluvná podmienka je neprijateľná.

Podľa § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods. 1,2 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia. Ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danej právnej veci súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Vo veci bol v plnom rozsahu úspešný žalovaný a teda žalovanému vznikol nárok na plnú náhradu trov konania. Nakoľko však zo súdneho spisu žalovanému žiaden nárok na náhradu trov konania nevyplýva a zo strany žalovaného nedošlo ani k vyčísleniu trov konania, súd žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd do Prešova.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolaie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená v stanovenej lehote, možno sa jej plnenia domáhať návrhom na výkon exekúcie podľa osobitného právneho predpisu.